

Ek Çocuk Bakım Hizmeti Bakıcı Kişiler İçin Elkitabı

Künye

Yayınlayan

Eğitim, Gençlik ve Aile'den
Sorumlu Senato Yönetimi
Bernhard-Weiß-Straße 6, 10178 Berlin

www.berlin.de/sen/bildung

Redaksiyon

Evelyn Kubsch
evelyn.kubsch@senbjf.berlin.de

Tasarım

SenBJF

Fotoğraflar

Frauke Zeisler
Nicole Bittner
Depositphotos/Kobyakov (Sayfa 4)
Depositphotos/djedzura (Sayfa 6)
Depositphotos/Levranii (Sayfa 10)
Depositphotos/Reanas (Sayfa 18)

Baskı

Bonifatius GmbH
Druck - Buch - Verlag
Karl-Schurz-Str. 26, 33100 Paderborn

Auflage

2 000, Aralık 2016

Bu broşür, Berlin Eyaleti'nin halkla ilişkiler çalışması çerçevesinde hazırlanmıştır. Satış amaçlı tasarlanmamıştır ve siyasi partilerin propaganda çalışmalarında kullanılamaz.

Broşürün kolay bir şekilde okunabilmesi için, cinsiyete dayalı anlatımlarda değişimli olarak dişi ve erkek kalıplarını kullandık. Elbette ki, buralarda diğer cinsiyet de kastedilmektedir.

Sandra Scheeres
Eğitim, Gençlik ve
Aile Senatörü

Sayın Bayanlar ve Baylar,

Berlin kenti, anababalar için birçok yüksek kaliteli çocuk bakım olanağı sunmakta ve bu anlamda ailevi ve mesleki çıkarların uyum içinde yürüyebilmesinin ön koşullarını yaratmaktadır. Bazı anababalar için ve üstelik çocuklarını tek başlarına büyütüyor iseler, mesleki yaşantı ve çocuk bakımını bağdaştırmak çok daha zor bir hale gelebilir. Çalışma saatleri, örneğin öğleden sonra geç saatlere, geceleri veya hafta sonlarına denk geliyorsa, çocukların bakımının bir çocuk yuvasında, gündüz çocuk bakım kurumunda veya okulda yapılması genel olarak mümkün değildir.

Eğer anababaların çalışma ve meslek eğitimi zamanları, çocuk bakım kurumlarının olağan açılış saatleri dışında kalıyorsa, onlar Ek Çocuk Bakım Hizmeti'nden yararlanabilirler. Ek Çocuk Bakım Hizmeti, eğitim almış bakıcı kişiler tarafından üstlenilir.

Bu tarz bir çalışmaya ilgi duyuyorsanız, konuya ilişkin önemli bilgileri bu broşürde bulacaksınız.

En içten dileklerle

Sandra Scheeres

İçindekiler

Her zaman bakım	4
Bakıcı kişi olarak çalışmaya giden yolunuz	6
“Çocuk Bakımı-Temel” yeterlik kursu	10
Hukuki ve mali durum	18
On adımda, ek çocuk bakım hizmetine doğru	24

Her zaman bakım

Anababaların çocuk bakımı yaptıрма konusunda birçok olanakları vardır. Eğer çocuk yuvası, gündüz çocuk bakım kurumu veya okulda verilen ek eğitim ve bakım hizmeti (Hort) gibi düzenli bakım hizmetleri yeterli olmuyorsa, Ek Çocuk Bakım Hizmeti, velilerin olağanüstü zamanlara denk gelen saatlerde bile işlerine devam etmelerini olanaklı kılacaktır.

Çocukları şu anda düzenli bir bakım hizmeti alan anababalar, ek çocuk bakımından yararlanabilirler. Gerekli ön şart, iş veya meslek eğitimi saatlerinin düzenli bakım hizmeti saatlerini sürekli olarak bir saatin üstünde geçiyor olmasıdır.

Erkenden, akşamları veya geceleyin

Ek olarak yararlanılan çocuk bakımı, bakım kurumunun kapalı olduğu saatlerde gerçekleşir. Eğer örneğin bir baba vardiyalı çalışıyorsa, sabah erken saatlerde, öğleden sonra geç saatlerde veya akşamları bir bakıcı kişinin desteğine ihtiyaç duyabilir. Buna uygun olarak, ek bakım hizmeti geceleri, tatil günleri veya hafta sonları bile gerekli olabilir.

Çocuklar için bakım hizmetleri

Çocuk yuvaları (Kita)

çocukların diğer çocuklarla birlikte gün boyu bakımlarının yapıldığı kuruluşlardır.

Gündüz çocuk bakımı

çocuk yuvalarına alternatif olarak, bir bakıcı kadın veya erkeğin kendi mekanlarında küçük bir grup halinde çocuklara bakım yaptıkları biçimdir.

Ek destek ve bakım hizmeti

okul çocuklarının ders saatleri sonrasında okulda kalarak eğitim ve bakım hizmetinden yararlandıkları sürelerdir. Daha önceleri bu hizmet “Hort” olarak adlandırılırdı.

Ek çocuk bakım hizmeti

anababanın iş zamanlarının zorunlu kıldığı durumlarda, düzenli hizmet veren kurumların açılış saatleri dışında, çocukların bakımını olanaklı kılan bir hizmettir. Bu görev, anababanın tanıdığı uygun bir kişi tarafından veya eğitilmiş başka kişilerce üstlenilebilir ve genellikle sabah erkenden, öğleden sonra geç saatlerde, akşam veya geceleri gerçekleşir.

Evinizde veya anababanın evinde

Ek çocuk bakım hizmeti, kural olarak bakıcı kişinin evinde gerçekleşir. Fakat birçok anababa, özellikle sabah erken saatlerde, akşamları veya geceleri çocuklarının bakımının kendi meskenlerinde gerçekleşmesini istiyorlar. Böyle bir durumda çocuklar, sabahları genellikle bakıcı kişi tarafından çocuk yuvasına getirilip sonra da oradan alınıyor, birlikte örneğin bir oyun alanında az bir zaman geçiriliyor ve daha sonra beraberce anababanın evine gidiliyor.

Ek çocuk bakım hizmetinin ödenmesi

Anababa, Gençlik Dairesi ile çocuğun kaç saat ek bakım alacağını kararlaştırıldığı bir bakım sözleşmesi imzalar. Bakıcı kişinin parasını Gençlik Dairesi öder. Birçok anababa için – 2017 yılında, okul başlangıcından önceki son beş yıl, 2018 yılından itibaren, okul başlangıcından önceki bütün yıllar için ek çocuk bakımı ücretsizdir. Öteki durumlarda, anababalar gelir ve bakım kapsamına göre hesaplanan paya katkıda bulunur ve bu katkı payını Gençlik Dairesi’ne öderler. Anababa ve bakıcı kişi arasında doğrudan ödeme alışverişi yoktur.

Bakıcı kişi olarak çalışmaya giden yolunuz

Ek ocuk bakım hizmeti, pedagojik eğitim alıp almadıklarından bağımsız olarak bütün kadın ve erkekler tarafından yapılabilir.

Kişisel n koşullar

Ek ocuk bakım hizmetinde bakıcı kişi olarak çalışmaya başlamadan önce, sizin bu iş alanı için uygun olup olmadığınız, Gençlik Dairesi tarafından tespit edilmek zorundadır. Yetkili makam, ocuk bakımının yapılacağı ilçenin Gençlik Dairesi'dir; yani bu,

- ya anababanın oturduğu ve sizin bakım yaptığınız bu evin bulunduğu ilçedeki,
- ya da bakım yaptığınız size ait yerin bulunduğu ilçedeki Gençlik Dairesi demektir.

Önemli olan,

- çocuklarla çalışmaktan keyif almanız,
- çocuğın anababası ve Gençlik Dairesi ile sıkı bir ortak çalışmaya hazır olmanız,
- inanılır ve güvenilir olmanız,
- açık ve duyarlı olmanız,
- çocuğın ihtiyaçlarına kişisel ve duyarlı yaklaşabilecek konumda olmanız,
- kendi ailenizin ve belki de esas işinizin ihtiyaçlarıyla bakıcı kişi olarak yürüttüğünüz çalışmanın ihtiyaçlarını uyumlu şekilde bir arada yürütebilmeniz,
- bedensel ve ruhsal olarak dayanıklı olmanız ve bunu bir **sağlık raporu** ile kanıtlamanız,
- en azından ortaokul dengi meslek eğitimi, bir ortaokul mezuniyeti veya bir mesleki eğitim mezuniyetini belgelemeniz,
- **genişletilmiş iyi hal belgesinde** hiçbir sicil kaydınızın olmaması,
- reşit (ergin) yaşta olmanız,
- daha önce bir “Çocuk Bakımı-Temel” yeterlik kursunu tamamlamış olmanızdır.

Gençlik Dairesi sizin bu işe uygunluğunuzu tespit ettikten sonra, beş yıllık bir bakım yapma izni verir. Eğer ek çocuk bakım hizmetini kendi mekanınız veya anababanın evi dışındaki başka mekanlarda yürütmek istiyorsanız, sadece bu durumda, bir bakım yapma iznine ihtiyaınız vardır. Ek bakım hizmetini en fazla üç çocuk için verebilirsiniz. Konunun hukuksal dayanağı, § 43 Abs. 1 SGB VIII no’lu yasadır.

Çocuklar, kardeş çocuklar olabilirler, siz aynı zamanda değişik ailelerin çocuklarına da bakabilirsiniz. şayet çocuklar farklı ilçelerde ikamet ediyorlarsa, yetkili olan her Gençlik Dairesi bilgilendirilmek zorundadır. Başka bir uygunluk testinin yapılması gerekli değildir.

Mekan koşulları

Çocuklara sadece anababanın konutunda bakıyorsanız, bu mekanlar Gençlik Dairesi tarafından denetlenmez. Ancak bu mekanlarda, aileye yabancı olan başka çocuklara veya size ait olan veya başka mekanlarda çocuklara bakım yapmanız durumunda, buralar Gençlik Dairesi'nin uzman danışmanlığınca denetlenir. Bakım yapılan mekanların uygunluğu, şu koşullar yerine getirilmişse onaylanır:

- mekanın hareket, dinlenme, oyun, oyalanma, beden ve sağlık bakımına elverişli, yeterince büyük olması,
- mekanların aydınlık, dumandan arınmış, havalandırılabilen, ısıtılabilen, yangın alarm cihazı ile donatılmış ve ayrıca çocukların emniyetinin sağlanmış olması gerekir.

Sağlık raporu

Doktor raporu, sağlık durumunuz hakkında bilgi verir. Çocuğın esenliğine zarar verecek olan hiçbir hastalığınızın (örneğin bağımlılık hastalıkları veya ruhsal hastalıklar gibi) olmadığı güvence altına alınmak zorundadır. Bir doktor, sizin bu işin birlikte getirdiği gerekleri karşılayabilecek durumda olduğunuzu belgelemelidir.

Genişletilmiş iyi hal belgesi (adli sicil arşiv kaydı)

Genişletilmiş adli sicil arşiv kaydı için "Berliner Bürgerämter" olarak anılan dairelere başvurabilirsiniz. Bu başvuruza, uygunluk tespiti görüşmesinde Gençlik Dairesi'nin size verdiği talep yazısını da ekleyin.

Arabulucu merkez

Bakıcı kişilere arabuluculuk ve danışmanlık yapma yetkisi, Berlin'in her yerinde Gençlik Daireleri ve MoKiS - Gezici Çocuk Bakım Servisi'ndedir. Gençlik Dairesi tarafından bu iş alanına uygunluğunuz tespit edilir edilmez, iletişim bilgileriniz ve ne zaman ve nerede çocuklara bakım yapmak istediğinizi belirten bilgiler, MoKiS tarafından kayıt altına alınır. Bundan sonra arabuluculuk işlemi başlayabilir.

MoKiS, arabuluculuk sürecinde sizinle bağlantı kurmak isteyen ilgili anababalara iletişim bilgilerinizi iletir.

Güven dolu bir ortak çalışma için en çok arzulanan şey, bakıcı kişi ile ailenin birbirlerini cana yakın bulmaları ve çocuklarla ilgilenme konusunda benzer görüşlerde olmalarıdır.

Eğer durum böyle değilse, bu bakım işini reddedebilirsiniz. Siz arabulucu merkezin veri bankasında kalacaksınız ve başka başvurular da bunu takip edecektir.

Daha şimdiden hangi çocuğa bakım yapmak istediğinizi biliyorsanız, Gençlik Dairesi yapılacak işler konusunda size destek olur. Daha fazla ocuk almak isterseniz MoKiS’e başvurun. Bu durumda verileriniz kaydedilecektir. Bu işlem sürecinde, tabii ki bilgilerin korunması kurallarına uyulacaktır.

“Çocuk Bakımı-Temel” yeterlik kursu

Ek çocuk bakım hizmetinde, bakıcı kişi olarak işe başlamadan önce, 24 ders ünitesinden oluşan “Çocuk Bakımı-Temel” yeterlik kursuna katılmak zorundasınız. Berlin’de kurslar, sertifikalı dershanelerde yapılmaktadır. Başvurular, MoKiS (Gezici Çocuk Bakım Servisi) veya ilk uygunluk tespiti görüşmesinden sonra Gençlik Dairesi aracılığıyla yapılmaktadır. Bu kursun içerdiği en önemli konulara, burada kısaca değinilecektir.

Çocuk

Çocuklar kendileri, başkaları ve dünya hakkındaki bilgilere canlı bir şekilde uyum sağlarlar. Her çocuk meraklı olur ve öğrenmek ister. Bu nedenle çocuklar, kendilerine ve başkalarına birçok soru yöneltir, anlamlı cevaplar arar ve kendilerinin neler yapabileceklerini arayıp bulmak isterler.

Eğitim bilimcilerin, anababaların ve bakıcı kişi olarak sizin de öğrenimi zorla yaptırma tutumu(nuz) olamaz. Çocuklara şöyle destek olabilirsiniz:

- öğrenme ortamını bilinçli olarak düzenleme,
- ihtiyaç durumunda onları destekleme,

- onları heyecanlandırma/özendirme
- ve onlara yepyeni öneriler sunmak.

Davranışlarınız ve anlayış tarzınızla çocuk için bir örnek oluşturduğunuzu lütfen unutmayın.

Çocuğun cesaretli bir şekilde dünyayı keşfetmede hevesli olabilmesi için, kendini güvende hissetmesi gerekmektedir. Çocuğun sizin şahsınızda kendini “emin bir liman”da hissedebilmesi, ki bu, sizi güvenilir bir kişi olarak kabulleniyor olması anlamına gelir, genellikle biraz zaman alır.

Şayet çocuk sürekli olarak onun sinyallerine, örneğin seslenmesine cevap verdiğinizin tecrübesini ediniyorsa, size karşı güven duyar ve sizinle bir bağ kurar.

Çocuğun kendini güvende hissetmesi için neler yapabileceğinizi ve günlük yaşamda ona nasıl eşlik edebileceğinizi, bu kursta öğreneceksiniz.

Anababalarla ortak çalışma

DEK bakım hizmetinin bütün katılanlar açısından keyifli bir süreç olarak değerlendirilmesi isteniyorsa, sizin anababalarla sıkı bir ortak çalışma içinde olmanız çok önemlidir. Bunun ön koşulu, karşılıklı sempatinin var olmasıdır. Siz çok önemli bir görev teslim alıyorsunuz ve çocuk eğitimine ilişkin temel konularda anababalarla aynı fikirde olmalısınız.

Bakım hizmetine başlamazdan önce, konuşmanız gerekli olan konuların bazılarını örneğin şöyle sayabiliriz:

- kurallar ve sınırlar,
- beslenme,
- temizlik eğitimi,
- medya/iletişim araçlarının tüketimi ve
- eğitim hedefleri ve yöntemleri.

Düzenli ve yoğun bir bilgi alışverişi, çocuk için karşılıklı güven ve devamlılık duygusu yaratır.

Özellikle, eğer siz çocuğu düzenli bakım hizmeti verilen çocuk yuvası, gündüz çocuk bakımı veya Hort’tan alıyor ve yine oraya götürüyorsanız, eksiksiz bir bilgi akışını sağlama alma göreviniz vardır.

Çocuğu alabilmeniz için, anababalar düzenli bakım hizmeti veren yerin çalışanlarını bu konuda yazılı olarak bilgilendirmek zorundalar. Orada kimliğinizi göstermek zorunda olduğunuza lütfen dikkat gösterin.

Çocuğa gündüzleri bakan eğitimciler, sizinle birlikte hergün kısa bir bilgi alışverişı (uyum) görüşmesi yapacaklardır. Bu görüşmenin içeriğı şunlardan oluşabilir:

- çocuk ne kadar uyudu,
- çocuk neler yedi,
- ne gibi deneyimler edindi,
- değiştirmek üzere giyecek veya bebek bezi gerekiyor mu,
- planlanmış bir gezi var mı,
- veya özel bir şeyler getirilmeli mi.

Eğitimcilerden alacağınız bu türden bilgileri, anababalara iletmek zorundasınız. Çocuğu sabahları kuruma götürdüğünüzde, oradaki çalışanlar, çocuğun o ana kadar günü nasıl geçirdiğini bilmek isteyeceklerdir.

Bilgileri iletmek konusunda zorluklar varsa, sizin bu bilgileri daha sonra iletebilmeniz bakımından, anababalar veya eğitimcilerden bilgileri yazılı vermelerini isteyin.

Kurs sürecinde, siz ve anababalar arasında bir anlaşmazlık ortaya çıkması halinde, nasıl davranmanız gerektiğine ilişkin sizi hazırlayacaklardır. Bu durumlarda, mümkün olduğu kadar vakit geçirmeden konuşmaya çalışın ve MoKiS veya Gençlik Dairesi'nden danışma yardımı almaktan çekinmeyin.

Anababalarla ortak çalışmaya ilişkin diğer konular şunlardır:

- İlk görüşme: Çocuk bakım ilişkisine başlamadan önce, hangi konular görüşülmelidir?
- Günlük yaşamda bakım hizmetine ilişkin bilgi alışverişı nasıl düzenlenebilir?
- Uyuşmazlık durumunda hareket tarzı nasıl olmalı ve ustalıkla iletişim nasıl kurulmalı?
- Danışma ve desteğı nereden alıyorsunuz?

Günlük yaşamı biçimlendirmek

Günlük yaşamda bakım hizmetini nasıl biçimlendirdiğiniz, şu noktalara bağlıdır:

- bakım hizmetini yürüttüğünüz saatler
- bakım hizmetini yürüttüğünüz mekanlar
- ve baktığınız çocuğun yaşı ve gelişim durumu.

Çocuklara **sabahları çok erken saatlerde** bakıyorsanız, güne olabildiğince huzurlu bir geçiş yapmayı şekillendirin. Çocuğun sabahları nasıl bir gidişata alışkın olduğunu anababadan sorup öğrenin ve bunu böyle devam ettirin. Adet haline gelmiş tekrarlanan alışkanlıklar, güvenilir olmayı sağlar ve aynı zamanda kendinin de birşeyler becerebildiğini algılamasında çocuğu güçlendirir. Düzenli bakım yolunda telaşa kapılmamak için, iyi bir zamanlamaya dikkat gösterin.

Düzenli bakım hizmeti verilen çocuk yuvası, gündüz çocuk bakımı veya Hort’un **hemen ardından** çocuklara bakıyorsanız, duruma göre çocuğun zaten yorucu bir günü ardında bıraktığını gözönünde bulundurmalısınız. Çaba gerektiren şeyler (hareket ve eylem), mümkün olabildiğince rahatlama eylemiyle (örneğin sesli okuma veya yemek yeme gibi) yer değiştirmelidir.

Çocuğu aldıktan hemen sonra, onunla birlikte eve gitmeden önce, biraz dışarıda zaman geçirin. Çocuk uykuya yatmadan önce, rahatlama için biraz zaman tanıyın, örneğin beraberce bir kitaba bakın. Bunda da adet haline gelmiş alışkanlıkların sürdürülmesini sağlayın. Çocuğun akşamları severek neler yediğini, en sevdiği kitabın hangisi olduğunu ve örneğin uyuyacağı zaman kapının açık mı kalacağını veya küçük bir gece lambasının açık mı bırakılacağını anababadan sorup öğrenin.

Eğer okullu çocuklar daha ev ödevlerini yapmak zorundaysalar veya örneğin spor kulübünde veya müzik okulunda çalışmaları varsa, bu belirlenmiş zamanlar, sizin günlük planlarınızın önünde gelirler.

Bu nedenle günlük planlarınızı, her zaman çocuğun gereksinimleri ve aynı zamanda onun isteklerine göre ayarlayın.

İş paydosu sonrası anababanın eve gelmelerini beklediğiniz sırada, çocuğu anababasıyla anlaşarak belirlenmiş bir saatte uykuya yatırın, yeterince uykusunu alsın ve dinlensin.

Bakımı gece boyunca anababanın mekanında gerçekleştiriyorsanız, geceleyebileceğiniz bir odanın olup olmadığını bakım işi başlamadan önce açıklığa kavuşturun. Bakımın başlama saati, çocuğun daha uyumadığı bir zamana göre ayarlanmalıdır. Bu, çocuk açısından açıklığı sağlar ve kötü sürprizlerden korur.

Çocuklara **hafta sonları ve tatil günlerinde** bakıyorsanız, daha büyük bir hareket alanınız olacaktır. Çocuklara daha çok çalışma günleri boyunca bakıldığı için, hafta sonuna denk gelen bu değişikliğin biraz keyfini çıkarın.

Genel olarak hiçbir şey kararlaştırılmamışsa, örneğin şunları gerçekleştirebilirsiniz:

- geziler yapmak,
- birlikte elişi yapmak veya birşeyler inşa etmek,
- çocukla birlikte yemek hazırlamak ve
- bakım zamanının nasıl şekillendirileceği kararına, çocuğun aktif bir şekilde ortak olmasına izin vermek.

Sadece bir çocuğa bakım yapıyorsanız, kendinizi çocuğun alışık olduğu günlük düzene ayarlayın.

Yasal sorumluluk görevi

Bir çocuğun bakımını üstlendiğiniz andan itibaren, çocuk için yasal sorumluluk sizin göreviniz haline gelir. Çocuğu doğru bir şekilde denetleyebilmek için tam olarak neler yapmanız gerektiği, çocuğun yaşına ve gelişim durumuna ve andaki duruma bağlıdır.

Kurs sürecinde örneğin şunlara ilişkin bilgiler alacaksınız:

- sokakta çocuğu hep tutmak zorunda mısınız,
- çocuk ev içinde sizin bulunduğunuz odanın dışındaki başka bir odada olabilir mi,
- ve oyun alanındayken çocuğun hemen yanında olmak zorunda mısınız.

Önemli olan, ne çocuğun kendine, ne de çocuğun davranışından ötürü bir başka kişiye zarar gelmemesidir. Herşeye rağmen bir zarar oluşuyorsa (örneğin çocuk park halindeki bir araca zarar veriyorsa), genellikle yasal sorumluluk görevinin zedelenildiği gerekçesinden yola çıkılır. Siz, yasal sorumluluk görevi taşıyan bakıcı kişi olarak, böyle bir olayda denetleme görevini yerine getirdiğinizi ve zararın önüne geçilemez olduğunu ortaya koymak zorundasınız. Bu nedenle, çalışma alanına ilişkin bir **mali sorumluluk sigortası** şart olmaktadır.

Bakıcı kişi olarak çalıştığınız esnada, yasal sorumluluk görevinizi kendi başına bir başka kişiye (örneğin eşinize, çocuğunuza, bir tanıdığa) devredemezsiniz. Böyle bir durum, sadece acil gelişmelerde, eğer anababanın bu konuya ilişkin yazılı bir onay belgesi varsa mümkün olabilir.

Bebekler ve küçük çocuklar için ilk yardım

Kurs sürecinde, daha önce değinilen konuların yanı sıra “bebekler ve küçük çocuklar için ilk yardım” konusuna özel bir dikkat gösterilir. Kursta, bir çocuğun başına örneğin altta sıralananların gelmesi durumunda, nasıl davranılacağına ilişkin özel bilgiler verilir:

- bir takım küçük nesneleri yutmuşsa,
- bir böcek soktuysa,
- burun kanaması varsa,
- veya ev işlerinde kullanılan kimyasallarla (örneğin temizlik maddeleri) teması olduysa.

Günlük yaşamda, ilk yardım malzemelerinin (örneğin yara bandı) el altında olması ve dolaşma ve gezilerde beraberinizde olması her zaman faydalıdır.

Anababaların çocuklarına ait aşı karnesi, sağlık sigorta kartı ve gerekirse alerji karnesinin de kopyalarını bırakmaları tavsiye olunur.

Bakıcı kişi olarak çalıştığınız sürece, “Bebekler ve küçük çocuklar için ilk yardım” kursunu iki yılda bir tekrarlamak zorundasınız.

Çocuk güvenliği

Çocukların çoğunun büyük bir hareket ihtiyaçları vardır ve çevrelerini etkin bir şekilde keşfetmek/inceleme isterler. Bunları yapabilmeleri için, çocukların gelişme durumlarına uygun olan emniyet tedbirlerini almak zorundasınız.

Altta sıralanan tehlike kaynaklarını mutlaka göz önünde bulundurmalısınız:

- Prizler, çocukların nesneleri veya parmaklarını sokamayacakları şekilde bir önlemle güvence altına alınmalıdır.
- Zehirli bitkiler mekan, ev ve bahçeden uzaklaştırılmalıdır.
- Pencereyi sadece devrik durumda açın.
- Örneğin bıçak veya makas gibi keskin araçları toplayıp ortadan kaldırın.
- Temizlik maddeleri, plastik torba, çakmak, kibrit, ilaç, alkol, sigara ve benzer nesneler çocuklardan uzak tutulmalıdır.
- Yemeği, sadece ocağın arka gözlerinde pişirin ve ocağın önüne bir koruma yerleştirin.

Anababanın evinde açık veya saklı tehlikelerin var olup olmadığını değerlendirebilmek için, bakıma başlamadan önce, mekanı (örneğin ailenin evini) tanıyın.

Çocukları ev hayvanları ile hiçbir zaman gözetimsiz başbaşa bırakmayın ve çocuklara bakım yapılan odalarda kesinlikle sigara içilmemesine dikkat gösterin.

Bilgilerin korunması

Bilgilerin korunması kuralına uyma zorunluluğu vardır; bu, çocuğa ve anababasına ilişkin kişisel bilgilerin güvenli bir şekilde işlenmesi anlamına gelir. Anababaya ilişkin edindiğiniz bilgileri, anababanın yazılı onayı bulunmadan bir başkasına verme yetkiniz yoktur.

Çocuğun fotoğrafını çekme veya video kayıtları da, ancak anababanın yazılı onayı varsa, bunları yapma yetkiniz var demektir. Sizin bu tür malzemeyi internet (örneğin WhatsApp veya Facebook) aracılığıyla yayma yetkiniz yoktur ve bakım ilişkisinin sona ermesiyle birlikte bu materyalleri imha etmek zorundasınız.

Genel yasal koşullar ve mali durum

Ek çocuk bakım hizmeti, serbest meslek sahibi olmak anlamına gelir. Kurs sürecinde şu konuları da öğreneceksiniz:

- hangi sigortaları yapmak zorundasınız,
- sigorta primlerinizin geri ödenip ödenmeyeceği,
- gündüz ve gece saatlerinde hangi geliri elde edebileceğiniz,
- kazancınızı vergilendirebilmek için geliri nasıl hesaplayacağınız,
- ne zaman ve hangi geliri maliye bakanlığına bildirmek zorundasınız,
- tatil hakkı veya hastalık durumunda hastalık parası hakkınızın olup olmadığı.

Bu bilgiler, sizin bu iş alanına girmeyi gerçekten isteyip istemediğinize karar verebilmek için çok önemli olduklarından, bundan sonraki sayfalarda daha detaylı açıklamalar bulacaksınız.

Hukuki ve mali durum

Ücretinizin ödenmesinden, bakım işini aldığınız yetkili Gençlik Dairesi sorumludur. Elinize geçen para ödemeleri, iki bileşenden oluşmaktadır:

1. çocuğun eğitim, öğretim ve bakımından oluşan ücret (**Maaş**) ve
2. akla uygun nesnel harcamaların geri ödenmesi (**Malzeme giderleri**).

Maaş içinde, ödemiş olduğunuz emeklilik, hastalık ve bakım sigortası primlerinin toptan (pauschale) geri ödemesi vardır. Ek çocuk bakım hizmetindeki çalışmanız nedeniyle **sosyal sigortalara** büyük olasılıkla herhangi bir prim ödemek zorunda olmayacaksınız, bu durumda ücret ödenmeden önce, toptan ödeme tutarları düşülür.

Ödemelerde gündüz ve gece saatleri arasında ayırım yapılır. Bakım, saat 5 ile 21 arasında gerçekleşiyorsa, gündüz saatleri bakım ücreti ve eğer bakım, saat 21 ile 5 arasında gerçekleşiyorsa, gece saatleri bakım ücreti alırsınız. Gece saatlerine denk gelen bakım, eğer gündüzleri gerçekleşen bakım ile bağlantı halindeyse, bakım ücreti ödenir.

Gelir sınırı

Çocuk başına **gündüz saatleri ücreti** saatte 8,50 Euro'dur. Aynı zaman diliminde bakım yaptığınız her çocuk başına bu ücretin yarısını alacaksınız. Bu anlamda, aynı anda bakım yapılan örneğin iki çocuk için saatte 12,75 Euro ve üç çocuk için 17,00 Euro alacaksınız.

Gece saatleri ücreti, ilk çocuk için saatte 4,25 Euro ve aynı anda bakım yapılan her çocuk için bunun yarısı (2,13 Euro) olacaktır.

Şayet ek çocuk bakım hizmetindeki çalışmanız nedeniyle **ne yaşlılık tedbiri olarak (örneğin emeklilik sigortası), ne de hastalık ve bakım sigortası için hiçbir prim ödemiyorsanız**, Gençlik Dairesi'nden bir çocuk için yapılan bakım karşılığında alacağınız ücret, gündüz saatleri için saatte 5,45 Euro ve gece saatleri için saatte 2,72 Euro'dur.

Eğer ek çocuk bakım hizmetindeki çalışmanız nedeniyle **yaşlılık tedbiri olarak, örneğin emeklilik sigortası için hiçbir prim ödemek zorunda değilseniz**, Gençlik Dairesi'nden bir çocuk için yapılan bakım karşılığında alacağınız ücret, gündüz saatleri için saatte 6,91 Euro ve gece saatleri için saatte 3,46 Euro'dur. Şu anda, örneğin bir işte çalışmakta olduğunuz için bir emeklilik tedbiriniz varsa ve ek çocuk bakım hizmetini bir yan iş olarak yapıyorsanız, bu ek iş için de bir emeklilik sigortası anlaşması yapma imkanı vardır.

Şayet ek çocuk bakım hizmetindeki çalışmanız nedeniyle **hastalık ve bakım sigortası için hiçbir prim ödemek zorunda değilseniz**, Gençlik Dairesi'nden bir çocuk için yapılan bakım karşılığında alacağınız ücret, gündüz saatleri için saatte 7,04 Euro ve gece saatleri için saatte 3,52 Euro'dur. Şu anda bir hastalık ve bakım sigortanız varsa -örneğin bir işte çalışmakta olduğunuz için ve ek çocuk bakım hizmetini bir yan iş olarak yapıyorsanız- bu ek iş için başka bir hastalık ve bakım sigortası zorunlu değildir.

Çocukların bakımını anababanın evinde yapmıyorsanız, size malzeme giderleri için bir toptan geri ödeme yapılır. Bir gündüz saati ve bir çocuk başına **malzeme gideri toptan ödemesi** olarak 1,00 Euro elinize geçer. Çocukların bakımını anababanın evinde yapıyorsanız, bu masraflar veliler tarafından karşılandığından, malzeme gideri toptan ödemesi yapılmaz.

Başvuruda bulunursanız, malzeme gideri toptan geri ödemesinin bir bölümü, yol ve mali sorumluluk sigortası masraflarını karşılayacak şekilde size ödenebilir. Bundan başka, bazı bireysel durumlarda, özel eğitim desteği gerektiren çocukların bakımı için Gençlik Dairesi tarafından ek ücret ödenebilir.

Tatil planlaması ve hastalık durumlarında

Tatil, hastalık ve devamsızlık günleri için ödeme yapılmaz. Tatil planlamanızı mümkün olduğunca erken bir zamanda anababıyla birlikte kararlaştırın. Böylelikle, şayet çocuğun bakımını kendileri yapamayacaklarsa, yeterli zamanda bakıcı bir kişi bulabilme olanakları olsun.

Gelirlerin vergilendirilmesi

Yıllık kazancı 8.652,00 Euro'ya kadar olan bekarlardan, veya 17.304,00 Euro'ya kadar olan evlilerden (sayılar 2016 son seviyesidir) vergi kesilmez, çünkü gelirleri, vergiden muaf olma yasal sınırının altında kalmaktadır.

Ek çocuk bakım hizmeti işinden gelen (maaş ve malzeme gideri toptan ödemesi) gelirler, vergilendirilmesi gerekli olan, serbest meslekle elde edilmiş ve yıllık vergi denkleştirme işlemi (§ 18 EstG yasası uyarınca) belirtilmesi gereken gelirlerdendir. Büyük olasılıkla, Gençlik Dairesi tarafından geri ödemesi yapılan hastalık ve bakım sigortası ve bunun gibi emeklilik önlemi olarak ödenen primlerin yarısı vergiden muaftır. Kaza sigortası için Gençlik Dairesi tarafından ödenen miktarlar da vergiden muaftır.

Bir sonraki yılın 31 Temmuz tarihine kadar, vergilendirilmesi gerekli olan gelirinizi vergi denkleştirme işlemi aracılığıyla Maliye Bakanlığı'na bildirmek zorundasınız.

İşe başlamadan önce, "Vergi Kaydı Soru Formu"nu doldurup bunu internet veya posta yoluyla Maliye Bakanlığı'na iletmek zorundasınız. Bu soru formuna, birçok noktanın yanı sıra beklenen tahmini **kazanç** bilgisi de yazılmalıdır. Soru formunu internette şu adresten bulabilirsiniz:

www.formulare-bfinv.de

Kazancın hesaplanması

Beklenen tahmini kazancı, yani vergilendirilmesi gereken gelirinizi, aşağıda sıralananları toplam gelirden çıkartarak hesaplayabilirsiniz:

- sosyal sigortalar için yapılan toptan geri ödemeler (ödemeler gerçekleştiyse),
- kaza sigortası için yapılan masrafın geri ödemesi,
- bakıcı kişi olarak çalışmanız sırasında oluşan kanıtlanabilir harcamalar (malzeme giderleri). Bunlar, örneğin yol masrafları, sigorta masrafları, etkinlik giriş paraları, gelişim kursu ücretleri ve telefon masrafları olabilir.

Bu masrafları, size toptan malzeme giderleri için bir geri ödeme yapılıp yapılmadığından bağımsız olarak hesaptan düşebilirsiniz.

Eğer bakım hizmetini **anababanın evinde yapmıyorsanız** ve size malzeme giderleri için toptan geri ödeme yapılıyorsa, alternatif olarak, yaptığınız asıl masrafı düşmek için toptan işletme masraflarını gelirinizden çıkarabilirsiniz. Ancak, yaptığınız asıl masrafı mı yoksa hesaplanan toptan işletme masraflarını mı gelirden düşmek istediğinize siz karar vermek zorundasınız, karışık bir format mümkün değildir.

Toptan işletme masrafları şöyle hesaplanmaktadır:

$$300 \text{ Euro} \cdot \frac{\text{haftalık bakım süresi (maximum 40 saat)}}{40 \text{ saat}}$$

Bir çocuğa kendi mekanınızda, örneğin haftada 25 saat bakım hizmeti veriyorsanız, aylık toptan işletme masrafları şu kadar tutacaktır:

$$300 \text{ Euro} \cdot \frac{25 \text{ saat}}{40 \text{ saat}} = 187,50 \text{ Euro}$$

Sosyal sigorta primleri

Bakıcı kişi olarak çalışmanızdan gelen gelir, sizin için sadece bir yan gelir ise, bu durumda esas işiniz (örneğin sözleşmeli işçi/memur) nedeniyle hastalık, bakım ve emeklilik sigortalarınız bulunmaktadır. İlk olarak belirli bir gelir sınırını aştığınızda veya kendinizi ek olarak sigortalatmak isterseniz, gerekli sigorta primlerini ödemek zorundasınız.

Çalışma alanınıza özgü bir kaza sigortası mutlaka gerekmektedir.

Gençlik Dairesi ve MoKiS, sigortalar konusunda size ayrıntılı danışmanlık ve destek sunacaklardır.

 www.mokis.berlin

Devlet yardımlarının hesabı

Devlet yardımlarından faydalanılıyor, örneğin ebeveyn parası veya SGB II yasası uyarınca yardım alınıyorsa, ek çocuk bakım hizmetinden elde edilen kazanç, bunların hesabında dikkate alınmalıdır.

Gönüllü hastalık ve bakım sigortası

Kendinize gönüllü yasal (veya özel) bir hastalık ve bakım sigortası yaptırmak zorunluluğu ortaya çıkar, eğer

- şimdiye kadar hastalık ve bakım sigortanız yoksa, veya
- bir aile sigortası kapsamında siz de sigortalı (örneğin yüksek okul öğrencileri) sayılıyorsanız ve vergilendirilecek aylık toplam geliriniz **415,00 Euro'nun üzerindeyse** (2016 son seviyesi), veya
- esas işiniz, ek çocuk bakım hizmetinde bakıcı kişi olarak çalışmak ise.

Çalışmaya başladığınız ilk yıla ilişkin sigorta primlerinizin hesaplanması, tahmini geliriniz üzerinden yapılır. Gerektiğinde, varsa başka çalışmalardan gelen gelirler de bildirilmek zorundadır. Bunu takip eden yıllarda sigorta primleriniz, sizin son gelir vergisi bildiriminiz üzerinden hesaplanacaktır.

Bir özel hastalık sigortası sözleşmesi yapsanız bile, sigortalanan risk durumuna göre (taban, standart veya tam tarife) belirlenen bu sigorta primi, sigortalının sigortaya giriş yaşı ve sağlık durumuna bağlıdır ve böylece Gençlik Dairesi'nin ödediği toptan geri ödeme miktarında değişiklik olmayacaktır.

Emeklilik sigortası

İşe başladıktan sonraki üç ay içinde Alman Emeklilik Sigortası [Deutsche Rentenkasse (DRK)] kurumuna kendinizi sigortalatmak zorundasınız, eğer

- esas işiniz bağlamında Alman Emeklilik Sigortası'na prim ödenmiyorsa
- ve vergilendirilmesi gereken toplam aylık geliriniz 450,00 Euro'nun (2016 son seviyesi) üzerindeyse.

Emeklilik sigortası priminin hesap edilebilmesi için değişik olanaklar vardır. Sorularınız için MoKiS veya Alman Emeklilik Sigortası (DRK) danışmanlığına başvurun.

www.deutsche-rentenversicherung.de

Şu an geçerli olan gelir sınırlarından bağımsız olarak, kendinize yaşlılık tedbiri olarak özel bir sigorta yaptırabilirsiniz. Bu durumda da, Gençlik Dairesi tarafından ödenen ücret içinde, primlerin toptan iadesi aynı kalacaktır.

Kaza sigortası

İşe başlar başlamaz, kazalara karşı Berufsgenossenschaft für Gesundheitsdienste und Wohlfahrtspflege (BGW) (Sağlık ve Sosyal Yardım/Bakım Hizmetleri Meslek Odaları) adlı kurumda kendinizi sigorta yaptırmalısınız. Bu sizi, iş esnasında ve iş yolunda oluşabilecek kazalara ve buna ek olarak mesleki hastalıklara karşı sigortalı. Başvuru formlarını Gençlik Dairesi, MoKiS veya internetteki şu adresten temin edebilirsiniz:

bgw-online.de

Başvurmanız durumunda, kaza sigortası primlerinizin geri ödemesi yapılır.

Mali sorumluluk sigortası

Yasal sorumluluk görevinin zedelenmesi durumlarına karşı önlem olması bakımından bir (meslek) mali sorumluluk sigortası anlaşması yaptığınıza ilişkin belgeyi Gençlik Dairesi'ne sunmak zorundasınız. Değişik (meslek) mali sorumluluk sigortası şirketlerinden teklifler istemeniz tavsiye ediliyor. Bazı kuruluşlar (örneğin Arbeitskreis zur Förderung von Pflegekindern e.V. / Bakım Hizmeti Alan Çocukları Teşvik Etme Çalışma Çevresi Tescilli Derneği) ve aynı şekilde Gençlik Daireleri, bakıcı kişiler için uygun koşullarda bütünlüklü mali sorumluluk sigortaları öneriyorlar.

On adımda, ek çocuk bakım hizmetine doğru

1. Gezici Çocuk Bakım Servisi MoKiS ile irtibata geçin. Bu faaliyet alanı, buna bağlı olan beklentiler ve kazanç olanakları ve bunun gibi Servis Merkezinin destek hizmetleri hakkında genişçe bilgi edinin.
2. Bakıcı kişi olarak çalışmanın, ailevi ve mesleki yaşantının uyum içinde yürütmesi gereken bir serbest meslek sahibi olmak anlamına geldiğinin farkında olmalısınız.
3. Yetkili Gençlik Dairesi'nin uzman danışmanları ile bu çalışmaya uygunluğunuzun tespit edilmesini sağlamak amacıyla bir randevu ayarlayın. Gerekirse, sizin bakım yapacağınız mekanlar için rapor çıkarttırın.
4. Gerekli olan belgeleri bir araya getirin: Genişletilmiş iyi hal belgesi, bir sağlık raporu ve bir mali sorumluluk sigorta belgesi.
5. Bir sonraki “Çocuk Bakımı-Temel” yeterlik kursu için kaydınızı yaptırın.
6. 24 ders ünitesinden oluşan “Çocuk Bakımı-Temel” yeterlik kursuna katılın.
7. Gençlik Dairesi'ne bütün gerekli belgeleri ve “Çocuk Bakımı-Temel” yeterlik kursuna katıldığınıza ilişkin belgeyi gösterin.
8. MoKiS'in bakıcı kişilerin kaydının yapıldığı havuza kendinizi yazdırın. Oraya bakım yapmak istediğiniz saatleri ve yeri bildirin.
9. Hangi çocuğa bakmak istediğinizi şimdiden biliyorsanız, Gençlik Dairesi ile çocuk bakım anlaşmasını imzaladıktan hemen sonra bakım işine başlayın. Şu anda nerede bakım yapacağınızı bilmiyorsanız, MoKiS size teklifler sunacaktır.
10. Böyle değerli ve anlamlı çalışma için sevinin ve MoKiS'in size destek olacağından emin olun!

Daha fazla bilgi için

Berlin ilçelerinde, ek çocuk bakım hizmeti alanındaki ilgili görevliler için

 www.berlin.de/sen/bjf/go/kindertagespflege/

Berlin’de aileleri ilgilendiren yasalar, kararnamelemler ve tüm diğer düzenlemeler için

 www.berlin.de/sen/jugend/recht/rechtsvorschriften/

Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Familie

Eğitim, Gençlik ve Aile’den Sorumlu Senato Yönetimi

 www.berlin.de/sen/jugend/

Arbeitskreis zur Förderung von Pflegekindern e. V.

Bakım Hizmeti Alan Çocukları Teşvik Etme Çalışma Çevresi (Tescilli Dernek)

 www.arbeitskreis-pflegekinder.de/

MoKiS - Gezici Çocuk Bakım Servisi

Stresemannstr. 78, 10963 Berlin

Telefon: +49 (30) 26103120

info@mokis.berlin

www.mokis.berlin/

Öffentlich gefördertes Modell:
Mobiler Kinderbetreuungsservice
für Eltern mit besonderen Arbeitszeiten

Kaynakça

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend

Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik İşleri Federal Bakanlığı

Handbuch Kindertagespflege / Gündüz Çocuk Bakımı Elkitabı

 www.handbuch-kindertagespflege.de/

Familien für Kinder gGmbH: Bedingungen der Kindertagespflege

Aileler Çocukları İçin, Kamuya Yararlı Ltd Şirketi: Gündüz Çocuk Bakımının Koşulları

 www.familien-fuer-kinder.de/

Senatsverwaltung
für Bildung, Jugend
und Familie

Bernhard-Weiß-Str. 6
10178 Berlin
Fon +49 (30) 90227-5050
www.berlin.de/sen/bjf
briefkasten@senbjf.berlin.de